

СПОРТ МЕНЕЖРЛАРИНИ ТАЙЁРЛАШ

Панаева У.Н.

Ўқитувчи., ЎзДЖТСУ.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14741449>

Аннотация. Ушбу мақола мамлакатимизда спорт соҳасида амалга оширилаётган ислоҳатлар ҳамда жисмоний тарбия ва спорт менежерлари соҳасидаги мутахассисларни тайёрлаш сифатига қўйиладиган талабларга қаратилган.

Калим сўзлар: Жисмоний тарбия, спорт ва туризм соҳаси, “Жисмоний тарбия ва спорт соҳасида кадрларни тайёрлаш ҳамда илмий тадқиқотлар тизимини янада такомиллаштириши чоратадбирлари тўғрисида”ги қарори.

TRAINING OF SPORTS MANAGERS

Abstract. This article is focused on the reforms being implemented in the sports sector in our country and the requirements for the quality of training of specialists in the field of physical education and sports managers.

Keywords: Physical education, sports and tourism, Resolution "On measures to further improve the system of training personnel and scientific research in the field of physical education and sports."

ПОДГОТОВКА СПОРТИВНЫХ МЕНЕДЖЕРОВ

Аннотация. В статье рассматриваются реформы, реализуемые в спортивной сфере в нашей стране, а также требования к качеству подготовки специалистов в области физической культуры и спортивных менеджеров.

Ключевые слова: Физическая культура, спорт и туризм, Постановление «О мерах по дальнейшему совершенствованию системы подготовки кадров и научных исследований в области физической культуры и спорта».

Жисмоний тарбия, спорт ва туризм соҳаси замонавий жамиятда энг жадал ривожланаётган фаолият соҳаларидан биридир. Шунга қарамай, Ўзбекистонда унинг янги ташкилий-иқтисодий шароитларга ўтиши жуда қийин. Гап шундаки, давлатнинг анъанавий мафкуравий ва молиявий қўллабқувватлаши соҳанинг замонавий шароитда ортиб бораётган эҳтиёжларини тўлиқ қондира олмайди. Бундан ташқари, жисмоний тарбия, спорт ва туризм соҳаси ходимларида қиймат, иқтисодий, ҳуқуқий, менежмент, маркетинг ва психологик профиллар бўйича малака, билим ва кўникмалар етишмайди.

Бугун дунёда цивилизация ривожланиши билан жисмоний тарбия ва спортнинг ижтимоий жараёнларга, сиёсий ҳаётга ва иқтисодиётга аҳамияти ва таъсири ортиб бормоқда. Ижтимоий-маданий, иқтисодий, сиёсий соҳалардаги ўзгаришларни ҳисобга олган ҳолда, шахс ва давлатнинг турли хил хизматларга бўлган эҳтиёжлари ҳам ўзгаради: таълим, кўнгилочар лойиҳалар, жисмоний тарбия ва спорт ва бошқалар.

Бугунги кунда мамлакатимизнинг ўртача 27,6 % аҳолиси спорт билан қамраб олинган бўлиб, юқори кўрсаткич Тошкент шаҳри 37%, Навоий вилояти 35,6% ва Тошкент вилоятида 31,1%ни ташкил этмоқда.

Ўзбекистон Республикаси дунёдаги ўттизта этакчи спорт давлатларидан бири бўлиб, у ҳақли равишда спорт ва жисмоний тарбияга энг катта эътибор қаратиладиган мамлакат ҳисобланади. Жисмоний тарбия ва спорт инфратузилмаси жадал ривожланмоқда, кўплаб йирик спорт иншоотлари қурилди ва барпо этилмоқда. Олимпия ва паралимпия спорт турлари бўйича юқори малакали ҳамда замонавий билим ва технологияларни ўзлаштирган тренер, ҳакам, селекционер ва бошқа мутахассисларни тайёрлаш мақсадида Олий спорт маҳорати институти ташкил этилди. Бундан ташқари давлатимиз раҳбари томонидан жисмоний тарбия ва спорт соҳасида малакали кадрлар тайёрлаш, таълим жараёнини халқаро стандартларга мослаштириш ва бошқарув тизимини рақамлаштириш, педагогик ва илмий салоҳиятни янада ошириш ҳамда илмий-тадқиқот ишлари сифатини тубдан яхшилаш, илғор хорижий спорт-таълим технологияларининг трансферини амалга ошириш орқали юқори натижаларга эришиш мақсадида “Жисмоний тарбия ва спорт соҳасида кадрларни тайёрлаш ҳамда илмий тадқиқотлар тизимини янада такомиллаштириш чоратадбирлари тўғрисида”ги қарори қабул қилинди. Бир сўз билан айтганда мамлакатимизда жисмоний тарбия ва спорт соҳаси изчил ривожланиб, давлат сиёсатининг энг муҳим устувор йўналишларидан бири – соғлом ва бақувват миллатни тарбиялаш изчиллик билан амалга оширилмоқда.

Бу ҳолатлар жисмоний тарбия ва спорт бўйича замонавий мутахассиснинг малакаси ва касбий маҳоратига янги талаблар қўяди. Бугунги кунда турли даражадаги соҳа мутахассисларини тайёрлашни илмий бошқариш тизими, технологиялар, инновациялар, замонавий тенденцияларни ҳисобга олган ҳолда, шахс ва жамиятнинг жисмоний маданиятини ривожлантиришга йўналтирилган ҳолда, ўзига хос хусусиятларга эга бўлиши керак.

Жисмоний тарбия ва спорт кадрларини тайёрлашни бошқаришнинг буйруқбозликмаъмурий услуби эски даврларга бориб тақалади. Кимни, қанча, қайси мутахассисликлар бўйича ўқитиш, буюртмалар, беғараз ишлаш иқтисодий дастаклардан паст. Хусусан, бир қатор ташкилий, бошқарув, ҳукукий муаммоларнинг борлиги, консерватизм ёки аксинча, алоҳида ахборларнинг ҳаддан ташқари ислохотчилиги, камчилик туфайли шахс ва жамиятнинг таълим, соғломлаштириш ва спорт хизматларига бўлган эҳтиёжи ва уларни қондириш ўртасидаги мавжуд қарама-қаршиликлар, молиялаштириш ва бошқалар. Олий таълим муассасаларида бўлажак жисмоний тарбия ва спорт менежерларини тайёрлашда давлат ва жамиятнинг турли қатламлари, шахс эҳтиёжлари, жисмоний тарбия ва спортнинг Европа ва жаҳон таълим стандарти, фаннинг ривожланиш даражаси; амалиёт ва бошқаларни ҳисобга олиш керак.

Олий таълим муассасаларида мутахассислар тайёрлашда нафақат касбий йўналтирилган билимларни ўзлаштиришга, балки ўқув жараёнида кўникмаларни шакллантиришга, шахснинг касбий аҳамиятли фазилатларини ривожлантиришга, мустақил ижодий, инновацион қобилиятларни шакллантиришга ҳам алоҳида эътибор қаратиш лозим.

Жисмоний тарбия ва спорт менежери аҳолининг турли қатламларини таълим, тарбиялаш, соғломлаштиришда жисмоний маданиятдан самарали фойдаланишда профессионал малакага эга бўлиши, шунингдек, келажакдаги касбий фаолиятига жисмоний, психофизиологик жиҳатдан тайёр бўлиши керак.

Жисмоний тарбия ва спорт менежерлари соҳасидаги мутахассисларни тайёрлаш сифатига қўйиладиган талаблар тизими инсонпарварлик йўналишини кучайтириш, мотивация психологияси соҳасидаги юқори даражадаги билимларини, эҳтиёжлари ва жисмоний тарбия турини танлаш эркинлигини ўз ичига олиши мумкин. Бўлажак мутахассиснинг тайёргарлиги таркибий қисмларини шакллантириш кадрлар тайёрлаш тизимини маълум бир қайта қуришсиз, касбий таълим мақсадларига эришишга, шахсий фаол фазилатлар ва қобилиятларни ривожлантиришга қаратилган махсус таълим маконини яратмасдан мумкин эмас.

REFERENCES

1. Балтаева И. Т. и др. USE OF VIRTUAL LABORATORIES TO CONDUCT FOOTBALL TRAINING //MODERN SCIENCE AND RESEARCH. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 709-718.

2. Jumayev U. X., Kazoqov R. T., Abdusalomov I. K. QUANTITATIVE EVALUATION OF QUALITY INDICATORS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 229-240.
3. Qutlimurotov I. X. et al. THE PROCESS OF ORGANIZING EDUCATIONAL ACTIVITIES OF STUDENTS AND MASTERING PERSONAL PROFESSIONAL KNOWLEDGE //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 869-879.
4. Солиев И. Р. и др. МОРФО-ФУНКЦИОНАЛ ВА АНТРОПОГЕНЕТИК ТАДҚИҚОТ НАТИЖАЛАРГА КЎРА ФУТБОЛЧИЛАРНИНГ ИШЧАНЛИК НАТИЖАЛАРИНИ БАШОРАТ ҚИЛИШ //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 6.
5. Тажибаев С. С. и др. ЖАХОН ЧЕМПИОНАТИ 2022 ЙИЛГИ ФУТБОЛЧИЛАР АНТРОПОМЕТРИК ЎЛЧАМЛАРИ ВА ТЕЗЛИК СИФАТИ ОРАСИДАГИ КОРРЕЛЯЦИЯНИ ЎРГАНИШ //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 6.
6. Тажибаев С. С. и др. 13-14 ЁШЛИ ФУТБОЛЧИЛАРНИНГ ТЕХНИК-ТАКТИК ҲАРАКАТЛАРИНИ ТАРБИЯЛАШ САМАРАДОРЛИГИ //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 6.
7. Boltayeva I. T. et al. PERIODS OF PRODUCTION EDUCATION. THE PERIOD OF INITIATION, PREPARATION, ACQUISITION AND COMPLETION OF THE PROFESSION //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 561-569.
8. Ganieva M. et al. THE UNITY OF TECHNIQUE, TACTICS AND STRATEGY IN TABLE TENNIS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 5. – С. 1175-1183.
9. Usmonova S. H., Akmurodov M., Kazokov R. THE INFLUENCE OF TEMPERAMENT ON THE CHOICE OF SPORTS ACTIVITIES //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 5. – С. 63-70.
10. Umaraliyeva F. T., Kazoqov R. T. THE ROLE OF SPORTSWOMEN IN THE DEVELOPMENT OF SOCIETY AND IN THE DEVELOPMENT OF SPORTS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 5. – С. 1124-1131.
11. Mustafayeva N. A., Kazoqov R. T. USING THE MAIN CHARACTERISTICS AND POSSIBILITIES OF THE ELECTRONIC SCHEDULE IN SOLVING ISSUES RELATED TO PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 5. – С. 1115-1123.
12. Kazoqov R. T., Axatov L. K. SPORT TOMOSHASINING ESTETIKASI. – 2024.

13. Jumayev U. X. et al. " PEDAGOGICAL EDUCATION INNOVATION CLUSTER" MEANS COMMON GOALS AND SPECIFIC INTERESTS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 552-560.
14. Umarov D. X. et al. NATIONAL MOVEMENT FOR THE DEVELOPMENT OF PRIMARY CLASS STUDENTS'PHYSICAL PREPARATION USING GAMES //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 732-741.
15. Umarov D. X. et al. THE EFFECTIVENESS OF USING A SET OF SPECIAL EXERCISES IN ANNUAL PREPARATION TRAINING OF SHORT-DISTANCE RUNNERS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 742-753.
16. Jumayev U. X. et al. " PEDAGOGICAL EDUCATION INNOVATION CLUSTER" MEANS COMMON GOALS AND SPECIFIC INTERESTS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 552-560.
17. Turopovich K. R., Rixsibayevna D. S. ENHANCING ENGLISH LANGUAGE LEARNING THROUGH PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES. – 2024.
18. Kazakov R. T. et al. MULTIMEDIA SYSTEMS AND DISTANCE LEARNING TECHNIQUES IN SPORTS SOX //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 9. – С. 99-105.
19. Казоқов Р. Т. и др. МАМЛАКАТИМИЗ ЯНАДА ЮКСАЛИШИДА БОЛАЛАР СПОРТИНИНГ ЎРНИ //Академические исследования в современной науке. – 2023. – Т. 2. – №. 9. – С. 5-11.
20. Казоқов Р. Т. и др. ПЕДАГОГИКА ОЛИЙ ТАЪЛИМДА КЕЙС-СТАДИ ТАЪЛИМ ТЕХНОЛОГИЯСИ АСОСИДА ПЕДАГОГИК МАҲОРАТИНИ ШАКЛЛАНТИРИШ ЮЗАСИДАН ТАЖРИБА-СИНОВ ИШЛАРИНИНГ НАТИЖАЛАРИ //Академические исследования в современной науке. – 2023. – Т. 2. – №. 6. – С. 111-115.
21. Казоқов Р. Т. Кейс стади технологияларидан фойдаланиб талабаларнинг масофавий таълим технологиялари асосида педагогик маҳоратини шакллантириш //Замонавий футболни ривожлантириш тенденциялари: муаммо ва ечимлари. – Т. 11. – №. 1.
22. Jumayev U. X. et al. " PEDAGOGICAL EDUCATION INNOVATION CLUSTER" MEANS COMMON GOALS AND SPECIFIC INTERESTS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 552-560.
23. Murod o'g'li P. D. MAMLAKATIMIZDA JISMONIY TARBIYA VA SPORTNING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI. – 2023.

24. Achilov O. H. TO INCREASE THE INTEREST OF ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS IN SPORTS AND TO MAKE THEM REGULARLY ENGAGE IN SPORTS //Educational Research in Universal Sciences. – 2023. – T. 2. – №. 1. – C. 218-220.
25. O'G'Li S. O. S., Nurullayev A. Q. THE ORIGIN AND DEVELOPMENT OF ATHLETICS //BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI. – 2022. – T. 2. – №. 3. – C. 10-15.
26. O'lmasbek S. MIDDLE LONG DISTANCE RUNNING //BOSHQARUV VA ETIKA QOIDALARI ONLAYN ILMIY JURNALI. – 2022. – T. 2. – №. 3. – C. 10-12.
27. Nurullayev A. Q., Ogli S. U. S. JUDO ACHIEVEMENT AT THE 2021 SPORTS COMPETITION AT THE UNIVERSITY //Galaxy International Interdisciplinary Research Journal. – 2022. – T. 10. – №. 2. – C. 234-236.
28. Umarov D. X. et al. THE EFFECTIVENESS OF USING A SET OF SPECIAL EXERCISES IN ANNUAL PREPARATION TRAINING OF SHORT-DISTANCE RUNNERS //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 2. – C. 742-753.
29. Jumayev U. X. et al. " PEDAGOGICAL EDUCATION INNOVATION CLUSTER" MEANS COMMON GOALS AND SPECIFIC INTERESTS //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 2. – C. 552-560.
30. Boltayeva I. T., Tashnazarov D. Y., Kazaqov R. T. TECHNICAL-TACTICS OF 13-14-YEAR-OLD FOOTBALL PLAYERS EFFICIENCY OF EDUCATIONAL ACTIONS //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 6. – C. 91-98.
31. Karimov X. A. YOSH GIMNASTIKACHILARNI TEXNIK TAYYORGARLIGINI TAKOMILLASHTIRISH TEXNOLOGIYASI //Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences. – 2022. – T. 2. – №. 1. – C. 220-225.
32. Азимова У., Казоқов Р., Холматов Б. ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ ФАНИНИ ЎҚИТИШДА ЯНГИ ИННОВАЦИОН ТЕХНОЛОГИЯЛАР //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 12. – C. 592-598.
33. Pulatova M. D., Kazoqov R. T., Sultanova N. K. SPORTCHILARNING JISMONIY TAYYORGARLIGINI OSHIRISHDA ZAMONAVIY AXBOROT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 12. – C. 585-591.

34. Рахматова Д. Н. и др. EXPERIMENTAL WORK ON THE ORGANIZATION OF SPIRITUAL AND EDUCATIONAL WORK AND ITS RESULTS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 10. – С. 447-454.
35. Балтаева И. Т. и др. CREATING AN INFORMATION-EDUCATIONAL ENVIRONMENT USING MODERN INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES //MODERN SCIENCE AND RESEARCH. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 700-708.
36. Жумаев У. Х., Казоков Р. Т., Жумаев М. Х. ЗНАЧЕНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПОДГОТОВКЕ СПЕЦИАЛИСТОВ В ОБЛАСТИ ФИС //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 12. – С. 789-796.
37. Казоков Р. Т. и др. БАРКАМОЛ АВЛЮДНИ ВОЯГА ЕТКАЗИШДА СПОРТЧИЛАРНИНГ МАСОФА СЕЗГИРЛИГИ МУАММОЛАРИ //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 12. – С. 797-803.
38. Umarov D. X. et al. NATIONAL MOVEMENT FOR THE DEVELOPMENT OF PRIMARY CLASS STUDENTS'PHYSICAL PREPARATION USING GAMES //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 732-741.
39. Umarov D. X. et al. THE EFFECTIVENESS OF USING A SET OF SPECIAL EXERCISES IN ANNUAL PREPARATION TRAINING OF SHORT-DISTANCE RUNNERS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 742-753.
40. Jumayev U. X. et al. " PEDAGOGICAL EDUCATION INNOVATION CLUSTER" MEANS COMMON GOALS AND SPECIFIC INTERESTS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 552-560.
41. Turopovich K. R., Rixsibayevna D. S. ENHANCING ENGLISH LANGUAGE LEARNING THROUGH PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES. – 2024.
42. Kazakov R. T. et al. MULTIMEDIA SYSTEMS AND DISTANCE LEARNING TECHNIQUES IN SPORTS SOX //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 9. – С. 99-105.
43. Казоков Р. Т. и др. МАМЛАКАТИМИЗ ЯНАДА ЮКСАЛИШИДА БОЛАЛАР СПОРТИНИНГ ЎРНИ //Академические исследования в современной науке. – 2023. – Т. 2. – №. 9. – С. 5-11.
44. Казоков Р. Т. и др. ПЕДАГОГИКА ОЛИЙ ТАЪЛИМДА КЕЙС-СТАДИ ТАЪЛИМ ТЕХНОЛОГИЯСИ АСОСИДА ПЕДАГОГИК МАҲОРАТИНИ ШАКЛЛАНТИРИШ

- ЮЗАСИДАН ТАЖРИБА-СИНОВ ИШЛАРИНИНГ НАТИЖАЛАРИ // Академические исследования в современной науке. – 2023. – Т. 2. – №. 6. – С. 111-115.
45. Казоқов Р. Т. Кейс стади технологияларидан фойдаланиб талабаларнинг масофавий таълим технологиялари асосида педагогик маҳоратини шакллантириш // Замонавий футболни ривожлантириш тенденциялари: муаммо ва ечимлари. – Т. 11. – №. 1.
46. Jumayev U. X. et al. " PEDAGOGICAL EDUCATION INNOVATION CLUSTER" MEANS COMMON GOALS AND SPECIFIC INTERESTS // Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 552-560.
47. Казоқов Р. Т., Мирзабдиллаева А. И., Мирзабдиллаева Х. И. МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИДА ТАРБИЯВИЙ ТАДБИРЛАРДА МИЛЛИЙ-МАЪНАВИЙ ҚАДРИЯТЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ // Академические исследования в современной науке. – 2023. – Т. 2. – №. 8. – С. 29-34.
48. Казоқов Р. Т. и др. ПЕДАГОГИКА ОЛИЙ ТАЪЛИМДА КЕЙС-СТАДИ ТАЪЛИМ ТЕХНОЛОГИЯСИ АСОСИДА ПЕДАГОГИК МАҲОРАТИНИ ШАКЛЛАНТИРИШ ЮЗАСИДАН ТАЖРИБА-СИНОВ ИШЛАРИНИНГ НАТИЖАЛАРИ // Академические исследования в современной науке. – 2023. – Т. 2. – №. 6. – С. 111-115.
49. Kazoqov R. T., Djurabaev A. M. Kredit modul tizimi nima // Ta'limni raqamlashtirish sharoitida pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish. – 2021. – Т. 4. – №. 4. – С. 198-206.
50. Давурбаева М. Ж., Казоқов Р. Т., Мадаминов М. П. ТАЛАБА ЁШЛАРНИНГ МУСТАҚИЛ ТАЪЛИМ ОЛИШДАГИ БИЛИМ ВА КЎНИКМАЛАРИНИНГ ТАКОМИЛЛАШТИРИШДА ИНТЕРНЕТ РЕСУРСЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШНИНГ АХАМИЯТИ // Академические исследования в современной науке. – 2023. – Т. 2. – №. 5. – С. 26-31.
51. Давурбаева М. Ж., Казоқов Р. Т., Мадаминов М. П. ТАЛАБА ЁШЛАРНИНГ МУСТАҚИЛ ТАЪЛИМ ОЛИШДАГИ БИЛИМ ВА КЎНИКМАЛАРИНИНГ ТАКОМИЛЛАШТИРИШДА ИНТЕРНЕТ РЕСУРСЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШНИНГ АХАМИЯТИ // Академические исследования в современной науке. – 2023. – Т. 2. – №. 5. – С. 26-31.